

Sygn. akt V CSK 624/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa [...] Szpitala [...] w W.

przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia z siedzibą w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz
pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 lutego 2013 r., którym oddalono powództwo o zapłatę wynagrodzenia z tytułu udzielonych świadczeń zdrowotnych.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Może on być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, tylko skargę kasacyjną. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w danej sprawie, nawet gdyby rzeczywiście wystąpiły.

Ocena przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje. Art. 398⁴ § 2 k.p.c. wprowadza konstrukcyjne wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Powód w skardze kasacyjnej powołał jako przyczyny uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (1) jej oczywistą zasadność, wynikającą z faktu nierozpoznania przez sąd odwoławczy istoty sprawy, niezrealizowania przez ten sąd funkcji rozpoznawczej i kontrolnej, co skutkowało naruszeniem prawa materialnego i procesowego, (2) wystąpienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, polegających na udzieleniu odpowiedzi na pytania:

- Czy złożenie przez dłużnika przed wytoczeniem powództwa oświadczenia o potrąceniu wierzytelności wzajemnej skutkuje przeniesieniem w procesie na powoda ciężaru dowodu co do nieistnienia, ewentualnie istnienia w innej wysokości niż wskazana przez pozwanego wierzytelności przedstawionej do potrącenia? Czy ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na pozwanym?
- Czy zaprzeczając istnieniu wierzytelności przedstawionej do potrącenia przez pozwanego powód jest zobowiązany do odrębnego zaprzeczenia jej wysokości pod rygorem uznania przez sąd wysokości wskazanej przez pozwanego za bezsporną albo przyznania w trybie art. 229 k.p.c.?
- Czy dokument protokołu kontroli, o którym mowa w art. 64 ust. 6 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ma charakter dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 k.p.c., czy też o walorach dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c.?

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury spełniona jest wówczas gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, t.j. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 lutego 2012 r., CSK 225/11, z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11 – nie publ.). Skarżący powinien zatem nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd

drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację w kwestii oczywistości ich naruszenia. Tymczasem uzasadnienie tej przyczyny ogranicza się do jej ponownego przytoczenia i jest tak dalece ogólne, że całkowicie uchyla się spod oceny na etapie przedsądu.

Z kolei powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc problemu, który wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen w orzecznictwie oraz wykazania dlaczego udzielenie odpowiedzi przyczyni się to do rozwoju jurysprudencji (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty, nowy i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej powinna zatem zawierać odrębne od podstaw, pogłębione motywy prawne wykazujące istnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Zagadnienia sformułowane przez skarżącego nie spełniają tych wymagań, bowiem pozbawione są elementu nowości. Kwestia ciężaru dowodu w znaczeniu materialnoprawnym i procesowym wielokrotnie była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego także w związku z potrąceniem, dokonany przed lub w trakcie procesu. Obecnie zgodnie przyjmuje się, że zarzut potrącenia jest formą dochodzenia roszczenia zrównaną w skutkach z powództwem. Podlega zatem wymaganiom stawianym pozwu co do określenia żądania, przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz wskazania dowodów. W szczególności zgłaszający zarzut potrącenia w procesie ma obowiązek ściśle określić swoją wierzytelność i wykazać jej istnienie zgodnie z regułą wyrażoną w przepisie art. 6 k.c., także w procesie o zapłatę wytoczonym po wcześniejszym oświadczeniu drugiej strony o potrąceniu, na pozwanym ciąży dowód spełnienia przesłanek potrącenia. Sąd Najwyższy wskazywał konsekwentnie, że na pozwanym ciąży obowiązek wykazania, że dochodzona wierzytelność wygasła na

skutek zaliczenia na jej poczet należności nadpłaconej za inne okresy rozliczenia skoro to on zamierza wyprowadzić z tego skutki dla siebie korzystne (por. wyrok z dnia 14 lutego 2002 r., V CKN 745/00, nie publ.; wyrok z dnia 9 września 2004 r., II CK 483/03, nie publ.; postanowienie z dnia 13 września 1983 r., I CZ 105/83, nie publ.). Zasada ogólna, że ten, kto odmawia uczynieniu zadość żądaniu powoda obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, nie publ. Skoro obowiązek udowodnienia roszczenia zgłoszonego do potrącenia obciąża zgłaszającego na ogólnych zasadach (art. 6 k.c.), to podniesienie zarzutu procesowego nie oznacza jeszcze, że nastąpiły materialnoprawne skutki określone w art. 498 i 499 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2006 r., II CSK 192/06, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2010 r., V CSK 43/10, nie publ.). Skarżący nie wskazał czy i z jakich przyczyn od stanowiska tego należałoby odstąpić.

Z kolei zagadnienia, czy wymogi te zostały spełnione w danej rozpoznawanej sprawie oraz jakie znaczenie należy przypisać jednemu z przedstawionych dokumentów (protokołowi kontroli) nie mają takiej rangi, aby zostały zakwalifikowane jako przyczyna kasacyjna wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uwzględniając charakter roszczenia, okoliczności sprawy i sytuację majątkową powoda orzeczono o kosztach postępowania w oparciu o zasadę słuszności (art. 102 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).